

UNIVERZITA KARLOVA

Pedagogická fakulta

Katedra primární pedagogiky

OKB7315304

ZPRACOVÁNÍ ÚKOLU K ZÁPOČTU Z PŘEDMĚTU:

Rozvíjení čtenářské pregramotnosti

Vyučující: Mgr. Marie Rychlíková

Zpracovala: Marie Čermáková

Ročník: 3. KS MŠ

Semestr: zimní 2013-2014

Anotace: V první části seminární práce reflektuji zkušenosti související s rozvíjením čtenářské a písarské pregramotnosti ve třídě 5-6.letých dětí na běžné MŠ. Popisuji možnosti využití NTC systému učení v rámci této problematiky, spolupráci s rodiči a s městskou knihovnou. Dále se zaměřuje na aktivity související s tématem v rámci dopoledních činností s uvedenou skupinou dětí.

Obsahem druhé části je popis konkrétních aktivit v rámci stanoveného tématu jež v sobě zahrnuje 6 složek podporujících rozvoj čtenářské a písarské pregramotnosti.

Klíčová slova: Předškolní období, čtenářská a písarská pregramotnost, NTC systém učení, grafomotorika, cílené aktivity.

Osnova: 1/ NTC systém učení, jako součást systematického posilování intelektových schopností, jež v sobě zahrnuje práci se znaky, v rámci stimulace korových center pro čtení znaků.

2/ Spolupráce s rodiči, osvěta směrem k veřejnosti a neúčinnější cesta, jak podpořit individuální rozvoj jednotlivých dětí.

3/ Spolupráce s městskou knihovnou, dlouhodobé posilování vztahu k psané podobě jazyka. Nástin spolupráce se ZŠ.

4/ Naplňování cílů čtenářské a písarské pregramotnosti prostřednictvím dopoledních aktivit v předškolní třídě běžné MŠ.

5/ Vypracování tematického celku, který v sobě zahrnuje aktivity posilující 8 složek čtenářské a písarské pregramotnosti.

6/ Příloha

7/ Použité materiály související s tématem, internetové odkazy

Ad: 1/ NTC systém učení, jako součást systematického posilování intelektových schopností, jež v sobě zahrnuje práci se znaky, v rámci stimulace korových center pro čtení znaků.

Pokud mám reflektovat své zkušenosti s posilování čtenářské a písarské pregramotnosti, nemohu se nezmínit o realizaci principů NTC systému učení, který prostřednictvím projektu „NTC systém učení, Mensa pro školky“ síří Mensa ČR. Jde o projekt nadnárodní, jehož centrem je Mensa Srbsko. Jde o zkratku Nikola Tesla Centrum, kde jsou shromažďovány nejnovější poznatky z oblasti dětské neurologie, na jejichž základě byla vytvořena struktura této metody. Základním principem metody je podpora rozvoje neuronové sítě v době, kdy se vytváří celoživotní základ a aktivace korových center, jež rozvíjí na ně navazující dílčí oblasti. Metoda plně respektuje zákonitosti biologického a psychického vývoje a pracuje s hrubou i jemnou motorikou v logickém sledu, jak se dítě přirozeně vyvíjí. Zároveň stimuluje kreativní myšlení a využívá prvků situačního učení, tedy staví na přímé návaznosti s realitou. Vždy jde o stimulační učení, o posílení vlastní vnitřní aktivity dětí, pedagog je partnerem, který klade otázky a vede děti k samostatnému uvažování a nabízí činnosti, jež vedou k přemýšlení a hledání odpovědí, ne k encyklopedickému předávání informací, bez jejich dalšího přímého využití. Důraz je kladen na vzájemné provázání motoriky, kognitivního vývoje a návazně posiluje kreativitu a tvořivost. Tím dochází k využití potenciálu formou, která je prakticky využitelná v běžném životě.

Zahrnuje 3 důležité fáze. Tyto jsou dále členěny do dalších dílčích oblastí.

První fáze posiluje dostatečnou stimulaci vývoje synapsí

První dílčí oblastí jsou **motorická cvičení**, z nichž se pravidelně provádí: cvičení rovnováhy, otáčení kolem osy a skákací panáči.

Druhou dílčí oblastí je **grafomotorika a rytmizace písní, básní, říkadel**. V tomto směru se s dětmi provádějí aktivity posilující spolupráci ruka – pusa – oko, děti také pracují se vhodnými grafickými listy, které vedou k posílení grafomotoriky.

Třetí dílčí oblastí je **akomodace oka**, kam spadají pravidelné chvilky s míči, létajícími talíři, či jinými házedly.

Druhá fáze vede k posílení stimulace vývoje asociálního myšlení

První dílčí podoblastí je **abstrakce a vizualizace**.

Druhou dílčí podoblastí je **abstraktní klasifikace a sériování**. Zde se provádí aktivity ve třech na sebe navazujících úrovních: zákazové značky, značky aut a vlajky států.

Třetí dílčí podoblastí je **asociace hudba**, kde jde o posilování rytmického cítění, a stimulaci v této oblasti. V návaznosti na předešlé aktivity je možné zařazovat poslech etnické hudby, či hudbu charakteristickou pro různé státy.

Třetí fáze stimuluje vývoj funkcionálního myšlení

V návaznosti na první podoblast zařazujeme **běžné hádanky, či hádankové příběhy**.

Ve druhé podoblasti pak jednoduché **enigmatické hádanky, či příběhy**.

Třetí podoblast je pak věnována podpoře **kreativního myšlení** a zahrnuje konstruktivní činnosti, zaznamenávání příběhů obrazovou formou a práci s myšlenkovou mapou na úrovni odpovídající věku dětí.

Jak jsou jednotlivé fáze a dílčí oblasti konkrétně naplňovány, je individuální záležitostí učitelky, která s metodou pracuje. V rámci zachování základních principů je ponechán prostor pro konkrétní potřeby dětí, či specifika skupiny, se kterou učitelka pracuje.

Principy NTC systému učení jsou uplatňovány vždy v aktuální třídě, ve které s dětmi pracuji, jelikož předpokladem pro aplikaci metody je absolvování kurzu, jež si účastník hradí sám a má tři úrovně. S dětmi aplikuji metodu v plném rozsahu, nicméně v MŠ není návaznost, jelikož není na zařízení další zaškolená učitelka. Přínosem metody je, pokud může učitelka pracovat s dětmi po dobu více než jeden rok, jelikož pak lze rozvíjet jednotlivé oblasti tak, jak se dítě vyvíjí od nejtútlejšího věku, až po ukončení docházky v MŠ, což není možné.

Ad. 2/ Spolupráce s rodiči, osvěta směrem k veřejnosti a neúčinnější cesta, jak podpořit individuální rozvoj jednotlivých dětí.

V rámci rozvíjení čtenářské a písařské pregramotnosti jsme v návaznosti na činnost herního klubu pořádaly pravidelně 1x za 14 dnů odpoledne s pohádkou. Šlo o společná setkávání rodičů s dětmi, zpočátku předčítání konkrétní knihy na pokračování. Následně pak vždy v jedno odpoledne jiná pohádka, či příběh. Předčítali maminky, či učitelka, aktivita v tomto směru byla odrazem aktuální situace.

Po skončení předčítání jsme se společně věnovali následným výtvarným činnostem souvisejícím s textem pohádky, či příběhu. V důsledku vstupu vedení školy byla tato pravidelná setkávání zrušena a pořádají se nárazově v rámci akcí třídy, zhruba 2x ročně. Na těchto setkáních učitelka předčítá příběh, či pohádku. Rodiče spolu s dětmi při poslechu zaznamenávají do myšlenkové mapy a zpětně pak z ní čtou, nebo vytváří svůj vlastní příběh, se kterým následně ostatní seznámí.

Přínosem těchto setkání je, že rodiče společně s dětmi stráví přísnou formou odpoledne, ale také mají možnost vnímat tuto problematiku z jiného úhlu. V rámci této návštěvy si společně s dětmi prohlížejí portfolia s pracovními listy a výtvarnými pracemi, které zakládáme a tak mohou zhodnotit úroveň dětí v této oblasti.

V rámci spolupráce s dětskou Mensou byly vytvářeny internetové stránky třídy, kam byla vkládána videa a fotografie z dopoledních činností a rodiče společně s dětmi mohli hovořit o tom, jaké aktivity jsou během dopoledne s dětmi prováděny. /viz uvedené odkazy v závěru práce/

Ve spolupráci s PPP Domažlice jsou pořádány přednášky psycholožky na téma školní zralost. Dále probíhá v MŠ vyšetření školní zralosti u dětí, kde rodiče projeví zájem. Některé z dětí dojíždějí pravidelně na nápravu garfomotoriky. Tyto pak v MŠ nepoužívají běžný grafický materiál, ale pracují s kreslící koulí.

Ad: 3/ Spolupráce s městskou knihovnou, dlouhodobé posilování vztahu k psané podobě jazyka. Nástin spolupráce se ZŠ.

Pravidelně 1x za měsíc navštívujeme s dětmi městskou knihovnu. Dopoledne, které pro nás připraví knihovnice je vždy tematicky zaměřené. Konkrétní téma je stanoveno po vzájemné dohodě učitelky a knihovnice.

Toto dopoledne má 3 části. V první jsou dětem předčítány texty vztahující se k tématu, či děti hádají básničky. Druhá je věnována výtvarným aktivitám souvisejícím s tematikou, či plnění úkolů z pracovních listů. V závěrečné části si děti prohlížejí knihy.

Do městské knihovny chodíme s dětmi také za jiným účelem. Ke konkrétním tématům v průběhu školního roku si zde půjčujeme knihy, či encyklopedie. Tyto si nejen společně prohlížíme, ale mají ve třídě své místo, kam se k nim děti vracejí ve volných režimových okamžicích.

V rámci spolupráce se ZŠ se uskutečňují návštěvy předškolních dětí v prvních třídách. Dále jsou přítomny pasování předškoláků v MŠ učitelky ze ZŠ, které budou mít děti v 1 třídě. Učitelky z MŠ jsou pozvány v podzimních měsících do ZŠ, kde je vedena diskuse ohledně dětí, které přestoupily v září z MŠ, a také se komunikuje o tom, co je potřebné z hlediska dětí podporovat. Obdobné setkání se pak uskutečňuje před zápisem dětí do 1 třídy s tím, že učitelky z MŠ předávají potřebné informace o dětech, na které je potřebné se více zaměřit. V závěru školního roku jsou předškolní děti pozvány na jednu vyučovací hodinu do učebny s PC, kde se jim věnují děti z vyššího stupně. Seznamují je s prací s informačními technologiemi. Každé dítě zde má svůj PC, na kterém pracuje za pomoci dětí ze ZŠ.

Ad: 4/ Naplňování cílů čtenářské a písařské negramotnosti prostřednictvím dopoledních aktivit v předškolní třídě běžné MŠ.

Pokud bych měla zmínit všechny aktivity, které podporují čtenářskou a písařskou pregramotnost, pak by jejich výčet byl velice rozsáhlý, jelikož dopad aktivit je širokospektrý a i tam, kde není zřejmá přímá návaznost ji po bližším zkoumání lze najít. Toto mohu uvést na příkladu vycházek do lesa, kdy s sebou nosíme v batůžku lupy, dalekohled a kuličky. Ačkoliv se může zdát být od věci propojení, jde o posilování akomodace oční čočky, což je základ pro sledování textu při čtení i psaní.

Pokud však mám být konkrétní a zaměřit se na jasné cílení činnosti, pak zmíním pravidelná cvičení garfotmoroiky, která provádím 1x za 14 dnů na velké plochy papíru v kleče na jednom kolínku, přičemž druhé podpírá břicho a tím zajišťuje rovné držení zad. Grafické tvary obtahujeme v rytmu písničky, či básničky. Pracujeme s trojbokými silnými pastelkami, či tužkami.

Již druhým rokem spolupracuji s fyzioterapeutkou z Plzně, kam dojíždí děti, které mají problémy v hrubé motorice. Tento typ dětí mívá nejen logopedické obtíže, ale také špatné držení grafického materiálu, jež vychází z postavení lopatek.

Ve třídě jsem dětem zařídila čtenářský koutek. Zde jsou umístěny knihy a byla použita vysoká finanční částka na nákup kvalitních encyklopedií. Děti zde mají každý svůj polštářek na sezení, či na podložení hlavy v lehu, když si společně čteme.

Během školního roku střídám výtvarné činnosti, se vhodnými pracovními listy pro předškoláky. Každý pátek děti dostávají domů víkendové úkoly, jednoduché pracovní listy,

kteře vrací do MŠ a jsou zakládány do portfolií. Dále kreslíme komixy na základě společného předčítání z knížek o kocourovi Vavřincovi.

Práce se slovem, hledání počáteční, či konečné hlásky, stejně tak jako rytmizace slov a hledání rýmů je přirozeným naplňováním očekávaných výstupů z RVP PV.

Součástí grafického výtvarného materiálu, který je dětem volně dostupný je trojboký systém. Silné trojboké pastelky. Obyčejné tužky pak silné i tenké.

S předškolními dětmi společně připravujeme myšlenkové mapy pro roční plánování, kam zaznamenáváme jednotlivé témata a děti i rodiče si z nich mohou „vyčíst“, o čem si povídáme. Básničky jsou psané velkým hůlkovým písmem a děti k nim vybarvují tematický obrázek. Takto je podporováno vnímání psané podoby jazyka. Motivační básničky jsou pak vždy spojovány s rytmizačními pohyby prstů, rukou či celého těla, což vede ke spolupráci obou mozkových hemisfér, jež je nutná pro čtení a psaní.

K posílení grafomotorických dovedností a uvolnění ruky jsou ve třídě k dispozici dvě pískovničky.

Při práci s písničkou, či básničkou občasně používáme obrázky, ve kterých jsou „zapsány“ Děti pak text básničky „čtou z obrázků“

Uvedený výčet aktivit je částí celkového, dlouhodobého výchovně-vzdělávacího působení, které by mělo vést k přirozenému přestupu dětí do 1 třídy ZŠ, jehož nedílnou součástí je eliminace problémů v počátcích školního vzdělávání.

Ad. 5/ Vypracování tematického celku, který v sobě zahrnuje aktivity posilující 8 složek čtenářské a písarské pregamotnosti.

Téma: „Z POHÁDKY DO POHÁDKY“ Věková skupina 5-6 let

Motivace: Využití knihy František Hrubín „2x 7 pohádek“ il. Jirí Trnka

1/ Motivace pro čtení a psaní

2/ Řeč, slovní zásoba, rozvoj vyjadřování

3/ Zrakové vnímání

4/ Sluchové vnímání

5/ Paměť

6/ Pozornost

7/ Grafomotorika

8/ Pravo- levá orientace

Ad: **1/ Motivace pro čtení a psaní**

a/ Cíl aktivity: Soustředěně naslouchat předčítanému textu, vnímat rým a vtip veršované pohádky. Pozorným nasloucháním poznat rozdíl mezi klasickou pohádkou a veršovanou, dokázat toto slovně vyjádřit.

Organizační forma: Ve čtenářském koutku vedle třídy, v kruhu na polštářcích.

Učitelka předčítá dětem z knihy Fr. Hrubína 2x 7 pohádek veršované pohádky. Vždy vybere jednu, po společném přečtení provádíme porovnání děje z klasické pohádky a z veršované. Následně opakovaně učitelka předčítá po verších a děti hledají a rytmizují rýmy.

Aktivita může být prováděna opakovaně ne pouze v jednom dnu, ale například v jednom týdnu, vždy po ranním komunikačním kruhu a v každý den je možné se zaměřit na 1-2 pohádky, až bude vyčerpán obsah knihy.

b/ Cíl aktivity: Vnímat psanou podobu jazyka.

Organizační forma: V prostoru třídy na koberci, volně ve vymezeném prostoru. Dále u stolků na židličkách, společně.

Na koberci je rozloženo dostatečné množství kartiček s názvy pohádkových postav, psané velkým tiskacím písmem. KRÁL, HONZA, PRINCEZNA, SMOLÍČEK..... Učitelka vždy vyzve jedno dítě, aby přineslo kartičku, kterou si vybere. Pak se zeptá ostatních, zda je tam napsané krátké, či dlouhé slovo. Po té společně s dětmi určí první a poslední hlásku a přidá hádanku k pohádkové postavě. Např. Krátké slovo, které začíná na K, končí na L, bydlí v zámku a má tam svůj trůn. Děti hádají - KRÁL. Takto pokračujeme do vyčerpání kartiček.

Následovat může volná kresba pohádkových postav, přičemž děti mají volný přístup ke kartičkám. Za pomoci učitelky najdou konkrétní pohádkovou postavu, kterou chtějí kreslit a mohou zkusit opsat její název dle kartičky.

Obě aktivity byly prováděny s dětmi 5-6letými v předešlém školním a výsledek byl velice uspokojující.

2/ Řeč, slovní zásoba, rozvoj vyjadřování

a/ Cíl aktivity: Vést děti k dokončení příběhu, k dovednosti vyjadřovat se v celých větách a vyslechnout mluvčího.

Organizační forma: V kruhu na koberci s využitím overballů pro správné sezení a s využitím „Míčka Povídalníčka“

„Povídejme pohádku“ - aktivita motivačně navazuje na 2x7 pohádek, které si básník vymyslel, tak jak chtěl, úplně jinak, než je známe. Učitelka přečte první verše z jedné zvolené pohádky z knihy a následně nedokončí. Po té vyzve děti, zda jí pomohou vymyslet děj pohádky společně. Děti sedící v kruhu si mezi sebou podávají Míček Povídalníček, za tím účelem, aby mluvilo jen to dítě, které má míč v ruce a ostatní naslouchaly. Po té, co společně vymyslíme děj pohádky, vrátí se učitelka k textu v knize a dokončí tak, jak básník napsal.

b/ Cíl aktivity: Rozšiřovat slovní zásobu o přídavná jména

Organizační forma: V kruhu na koberci s využitím overballů pro správné sezení

K aktivitě lze použít výtvarné práce dětí a kartičky z předešlého dne. Každé dítě ukáže svoji výtvarnou práci a řekne ostatním, o jakou se jedná pohádkovou postavu. Společně pak vymyslíme, jaká je pohádková postava : „Král – hodný, veselý, lakomý, přísný.....“ Po té, co si děti ukázaly všechny výtvarné práce, je možné použít názvy pohádkových postav napsaných na kartičkách.

3/ Zrakové vnímání

a/ Cíl aktivity: Zrakové rozlišování odlišného tvaru, sledování směru zleva doprava, soustředit se na činnost a dokončit ji.

Organizační forma: Na židličkách u stolečku

V návaznosti na veršovanou pohádku „Princeznička na bále“ nabídneme dětem pracovní listy s korálky, které se princezně rozkutálely. Různé tvary korálků jsou umístěny v řadách, v každé řadě jiný tvar. Do každé řady jsme posbírali stejné, ale někdy se stalo, že se nám tam zaplet jiný. Děti sledují řady s korálky zleva doprava a hledají v nich ten, či ty, které jsou odlišné tvarem, Pokud bude pracovní list vyhotovený v barvě, pak odlišnost může spočívat v jiném baveném odstínu.

b/ Cíl aktivity: Vyhledat chybu v logické řadě. Posilovat pinzetový úchop a jemnou motoriku prstů při manipulaci s drobnými předměty.

Organizační forma: Volně v prostoru třídy na koberci

Na koberci jsou vytvořeny logické řady z platových víček. Např 2x žluá, 1x zelená, 2x žluá, 1x zelená..... V logické řadě se vyskytuje chyba, kterou mají děti najít.

Ve druhé části aktivity děti samy vytvářejí logické řady dle pravidla, které si zvolí samy, či po dohodě s učitelkou.

4/ Sluchové vnímání

a/ Cíl aktivity: Vnímát slyšené slovo a reagovat na konkrétné domluvené jméno zvířete.

Organizační forma: Na koberci v lehu na břišku, s využitím polštářků k podložení hlavy.

Z knihy 2x 7 pohádek učitelka předčítá pohádku „Zvířátka a loupežníci“. Před předčítáním se domluví s dětmi, že vždy, když uslyší slovo kozel, udeří pěstičkou do podlahy.

b/ Cíl aktivity: Posilovat sluchové vnímání, rozlišit odkud zvuk přichází.

Organizační forma: V kruhu v tureckém sedu

Aktivita navazuje na předčítání zmíněné pohádky „Zvířátka a loupežníci“. Děti sedí v tureckém sedu v kruhu. Doprostřed se posadí jedno dítě se zavázanýma očima. Motivováno je dějem z pohádky. V lese byla tma a zvířátka nic neviděla, pouze slyšela, co se kolem nich děje. Učitelka vždy ťukne na rameno jednomu dítěti z těch, které sedí v kruhu a to předvede nějaký zvuk, který se ozývá z lesa, či to může být zvuk některého ze zvířátek vystupujících v pohádce. Dítě, které sedí uprostřed kruhu určí ukázáním ruky, odkud zvuk přichází, či může také upřesnit, co slyší. Po té, co si rozváže oči, může hádat, které z dětí zvuk napodobovalo.

5/ Paměť

a/ Cíl aktivity: Posilování paměti, zopakování slov ve správném pořadí

Organizační forma: V kruhu na koberci

Aktivita je motivována veršovanou pohádkou o Červené Karkulce, kterou si můžeme v jejím úvodu přečíst. Učitelka má připravené kartičky s obrázky, co všechno Karkulka nesla babičce. Na koberec před děti položí vždy jednu kartičku obrázkem nahoru a všichni si

společně řeknou, co na ní je. Pak se otočí kartička obrázkem dolů a přidá se další. Opět zopakujeme, co jsme viděli a otočíme obrázkem dolů. Zopakujeme, co bylo na prvním, a teď pak na druhém obrázku. Takto pokračujeme s přidáváním dalších kartiček, děti si mají zapamatovat správné pořadí toho, co bylo na obrázcích.

b/ Cíl aktivity: Podpora paměti, určování obrázku, který zmizel

Organizační forma: V kruhu na koberci

Aktivita navazuje na předešlou, o tom, co nesla Červená Karkulka v košíčku.

Obrázky tentokrát otočíme všechny tak, aby bylo vidět, co na nich je. Děti si následně zakryjí oči a učitelka otočí některý z nich tak, aby nebylo vidět, co na něm je. Po té, co si děti opět odkryjí oči, hádají, který obrázek, či obrázky jsou schované.

6/ Pozornost

a/ Cíl aktivity: Pozorně sledovat předčítaný text

Organizační forma: V kruhu na koberci

Učitelka předčítá dětem pouze úryvky z veršovaných pohádek. Děti společně pak určují název konkrétní pohádky, o kterou jde.

b/ Cíl aktivity: Naslouchat předčítané hádance a hledat správné řešení

Organizační forma: V kruhu na koberci

K procvičení pozornosti lze v návaznosti na motivaci využít hádanky s pohádkovými motivy.

7/ Grafomotorika

a/ Cíl aktivity: Upevnit správné držení grafického materiálu, napodobit grafický vzor

Organizační forma: V půlkruhu na podložkách. Klek, jedno koleno pod břichem, udržuje stabilní záda, druhé koleno pod zadečkem.

Zdobíme perníčky na střechu perníkové chaloupky. Před dětmi jsou připraveny velké archy papíru, různě vystřižené do tvaru srdce, kruhu, obdélníku, trojúhelníku (velké perníky na střechu perníkové chaloupky) Na nich jsou v řadách z levé strany naznačeny grafické vzory, dle úrovně dětí. Např: vlnovka, stříšky za sebou, oblouky, křížky apod. Děti zpočátku tvar obtáhnou, dále pak pokračují napodobením do konce řádku. Použijeme silné trojhranné tužky.

b/ Cíl aktivity: Uvolnění ruky a napodobení tvaru

Organizační forma: Na židličkách u stolečků

Aktivita je motivována pohádkou „Princeznička na bále“. Na archu papíru je nakreslena šňůrka ve tvaru elipsy, na kterou děti barevnými trojhrannými pastelkami dokreslují kulaté korále jeden vedle druhého, až je šňůrka plná.

8/ Pravo- levá orientace

a/ Cíl aktivity: Posilovat rozlišení pravé a levé strany

Organizační forma: V prostoru třídy, děti pracují ve dvojicích

Aktivita je motivována pohádkou o „Neposlušném Smolíčkovi“ Když byl Smolíček sám doma, rád si hrál a s kostkami a stavěl z nich barevný vláček. Poslouchejte, jak to dělal, a zkuste to se mnou. Následně učitelka dává pokyny a dvojice dětí ve spolupráci staví dle

těchto pokynů. „Smolíček si vzal žlutou kostku a postavil ji před sebe. Vpravo vedle žluté kostky postavil dvě červené. Vlevo vedle žluté kostky pak dal jednu modrou.....“ Takto pokračuje učitelka dál a děti přidávají kostky na pravou, či levou stranu. V závěru si můžeme společně prohlédnout všechny postavené vláčky z kostek.

b/ Cíl aktivity: orientovat se v ploše, reagovat na pokyny učitelky

Organizační forma: U stolečků na židličkách

Motivováno veršovanou pohádkou „O perníkové chaloupce.“ Každé z dětí dostane omalovánku s motivy z pohádky. Uprostřed stojí perníková chaloupka. Vpravo i vlevo jsou různě rozmístěny motivy související s textem pohádky, stromy, děti, ježibaba, houby apod. Děti společně s učitelkou určují co, je nalevo a napravo od perníkové chaloupky. Vybarvují dle slovních pokynů učitelky Např: „Vybarvíme strom, který roste vpravo vedle chaloupky.“ apod.

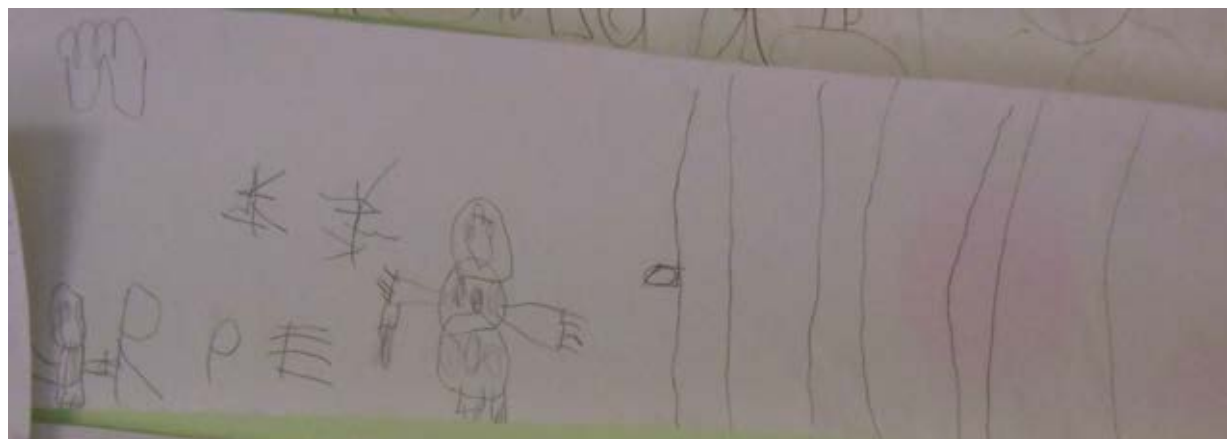
Ad: 6/ Přílohy

Příloha č: 1 Komixový příběh: „Co jste dělali o víkendu?“ Špejle, černá tuš, kolorováno vodovými barvami. – Kubík 6 let.

Příloha č: 2 Kresba komixového příběhu: „ Jak to bylo před bouřkou“ - obyčejná tužka

Příloha č: 3 Komixový příběh: „Sněhulák a sluníčko“ – obyčejná tužka, Kristýnka

Příloha č: 4 - Kresba komixového příběhu: „Jak se staví sněhulák“ – obyčejný tužka, Aleš 6 let

Příloha č: 5 - Aktivizace spolupráce mozkových hemisfér, jako příprava pro čtení a psaní, posilování grafomotoriky s využitím chodníkových kríd, vnímání znaků – skákací panáči na podzimní vycházce.

Příloha č: 6 – skákací panáci s využitím geometrických tvarů, dítě skáče pouze po jednom určeném, ze dvou možností.

Příloha č: 7 - básnička v obrázcích: „Barvičky“

Mám zelenou barvičku, tou nakreslím travičku.

Žlutou tužkou housata, zasvítlí jak ze zlata.

A červená barvička? Ta nakreslí jablíčka.

Už jsou zralá, nízko visí, pojd'te děti, kousněte si!

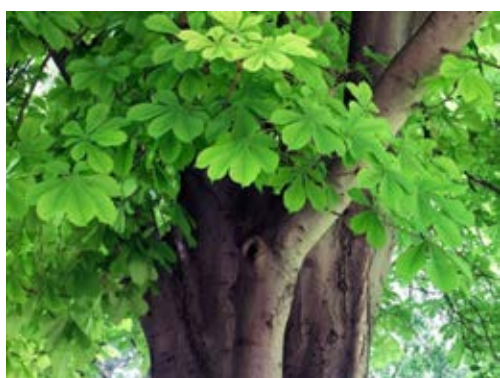
?

Příloha č: 8 - básnička v obrázcích: „Kaštan“

Kaštan

Shoď mi kaštan, kaštane,
vždyť se ti nic nestane,
když mi jeden kaštan shodíš,
jenom trochu hlavou hodíš.

Příloha č: 9 - básnička v obrázcích: „Děšť“

Ťap, ťap, ťapy, ťap,
ťape voda pod okap.

Vezmu deštník, klobouk boty,
budu ťapat taky tak.

Příloha č: 10 - Jedním z prvků NTC systému učení jsou eigmatické hádanky. Jelikož mnoho předškolních dětí se nesetkává mimo prostředí MŠ ani s běžnými hádankami, učíme se prozatím pozorně naslouchat a vyvozovat správné odpovědi prostřednictvím běžných hádanek pro předškoláky.

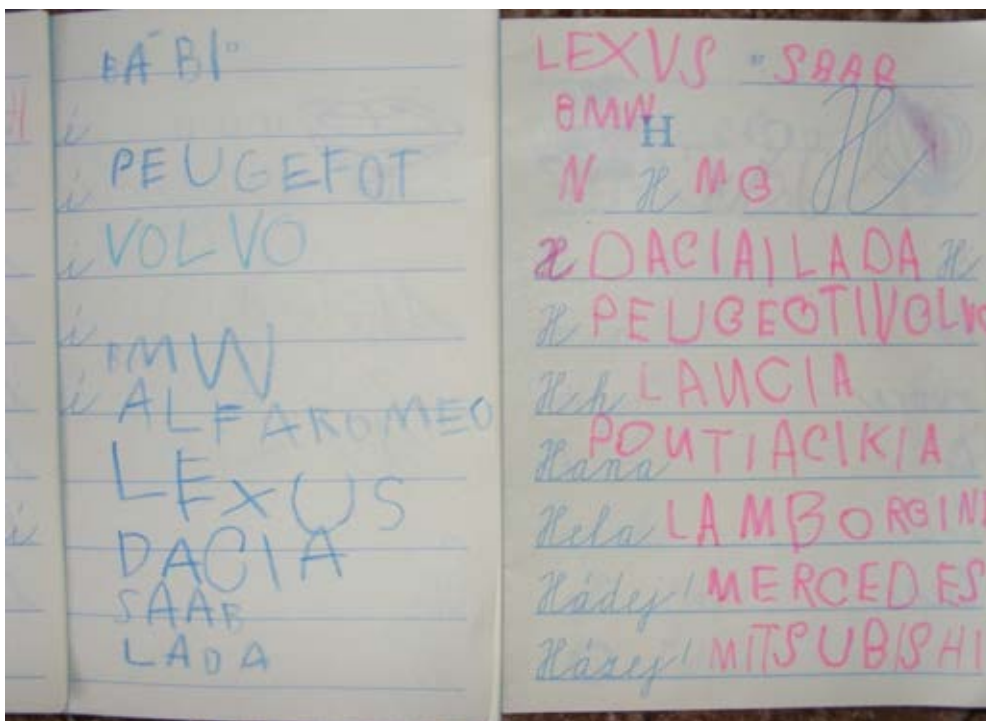
Příloha č: 11 - Zalamínované zákazové značky, ze kterých se „učíme“ vyčíst jejich význam, v MŠ ve volných chvílích, či volně, jak je vidáme při vycházkách do města.

Příloha č: 12 – Zalamované značky aut, používáme k aktivizaci centra pro čtení znaků, také k posílení paměti a ve spojení s asociačními rýmy ke stimulaci dvojitych asociací.

Příloha č: 13 – V průběhu ranních her si děti volně a spontánně opisují názvy aut z kartiček.

Příloha č: 14, 15, seznamování se značkami aut ve volných prostojových okamžicích a při pobytu venku

Příloha č: 16 Značky aut s asociačnĳm rýmy:

Značky aut

ALFA ROMEO - pustĳme si video.
BMW – to jede.
CADILACK – to je drak.
CHEVROLET – je nĳs pĳt.
CHRYSLER – to auto supr, jenomųe mĳ malý kufr.
CORVETA – vyrazĳme do svĳta.
DACIA – pĳedjela jĳ fabia.
FERARRI- koupil si dvĳ kytary.
FIAT – budem dneska zpĳvat.
FORD – sedĳ v nĳm jak lord.
AUDI – v ZOO majĳ hady
HONDA – jede v nĳ nĳš Tonda.
HYUNDNAI – tu bundu si sundej.
NISSAN – Ondĳej dneska spĳ sĳm.
VOLVO – zaboĳte hned vlevo.
KIA – pojedem do Ria.
TOYOTA – vyrazĳme do svĳta.
MITSUBISHI – chytĳe myši.
BENTLEY – Jede, jede bentley, na antĳnĳ s pentlĳ.
CITRÖEN – podej fen.
AUTO ŠKODA – teĳe voda.
VOLKSWAGEN – pojdĳte ven.
JAGUĀR – jede jako krĳl.
LAND ROVER – koupil si ho frajer.
LANCIA – kolik toho koupila?
MAZDA – Dana bavĳ hrazda.
PEGUEOT – polezeme pĳes plot.
RENAULT – pĳed domem je pĳt aut.
SEAT – pĳjdem spolu bĳhat.
SANG JONG – navštĳvĳme Hong-kong.
OLDSMOBILE – zazvonil ti mobil
PONTIAC – mĳ nový lak.
MINI - vem si novĳ dųĳny.
SUBARU – sejdeme se u baru.
SUZUKI – pĳjdem spolu za kluky
PORSCHE – zaveze nĳs na partii sqasche.
MG – nĳkladĳk je vĳtší.
JEEP – zĳtra bude lĳp.
GMC – kam jede ?
SAAB – mĳš-li kĳvu rĳd?
LADA – ta je stĳle mladĳ.

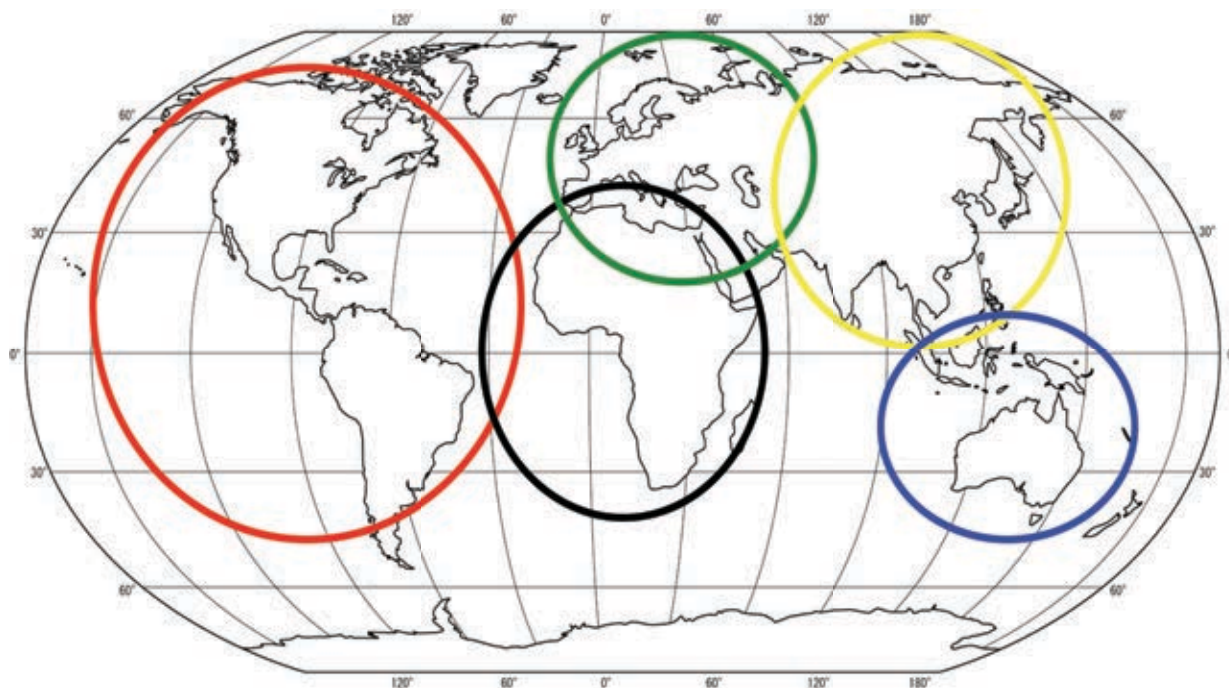
LAMBORDINI – ošoupem si džíny.
MERCEDES – nejezdi v něm bez peněz.
OPEL – pročpak jsi ho kopl?
ROLLS ROZCE – řídí o Alois.
DODGE – po ránu jsem svěží.
LEXUS – to je luxus.

Příloha č: 17, 18, 19 – Kreslení rychlomazací fihou na velký nafukovací globus s 5 kontinenty

Příloha č: 20 – Pracovní list, slepá mapa, barvy kontinentů v návaznosti na olympijské kruhy

Příloha č: 21 – Ukázka vlajky států s asociačními obrázky. V návaznosti na práci se znakem, který je jedním z prvků NTC systému učení je práce s vlajkami s dětmi ve věku 5-6 let. Každá vlajka má svůj asociační obrázek, čím se podporuje práce s dvojími asociacemi.

Příloha č: 21. 22 – Ukázka pracovních listů, hleděj odpovídající dvojice, vlajka, asociační obr.

Příloha č: 23, 24, 25 – Příprava podkladu pro myšlenkovou mapu k ročnímu plánování, děti, ačkoliv neumí ještě číst a psát, pomáhají s přípravou pro zápis ročního plánování do myšlenkových map, které budou umístěny ve třídě, ale také v šatně pro rodiče. Zde pak společně zaznamenáváme aktuálně plněná i již splněná témata v průběhu školního roku.

Příloha č: 26 – Odpolední setkání s rodiči, předčítání pohádky „jak dvě kapky putovaly.“
Záznam předčítané pohádky silnou trojhrannou tužkou do myšlenkové mapy, následné předčítání za pomoci rodičů.

Příloha č: 27 – Práce se znaky. Pravidelný ranní rituál, přehled o tom, kde je a není ve školce, jde po obědě, či spí, určování počtu, porovnávání.

Příloha č: 28, 29 Slovní diktát, zaznamenej pomocí puntíků a číslic – „Kolik co stojí“, dokončené pracovní listy, Barborka, Anežka – 6 let

Příloha č: 30, 31 – Slovní diktát natiskni odpovídající počet „plody podzimu“

Aleš, Eliška – 6 let

Příloha č: 32 – Slovní diktát, „Popelčiny úkoly“ – spolupráce ve dvojicích, koberec z hříbečkové mozaiky, umístění hříbečků po řadách, dle slovních pokynů učitelky.

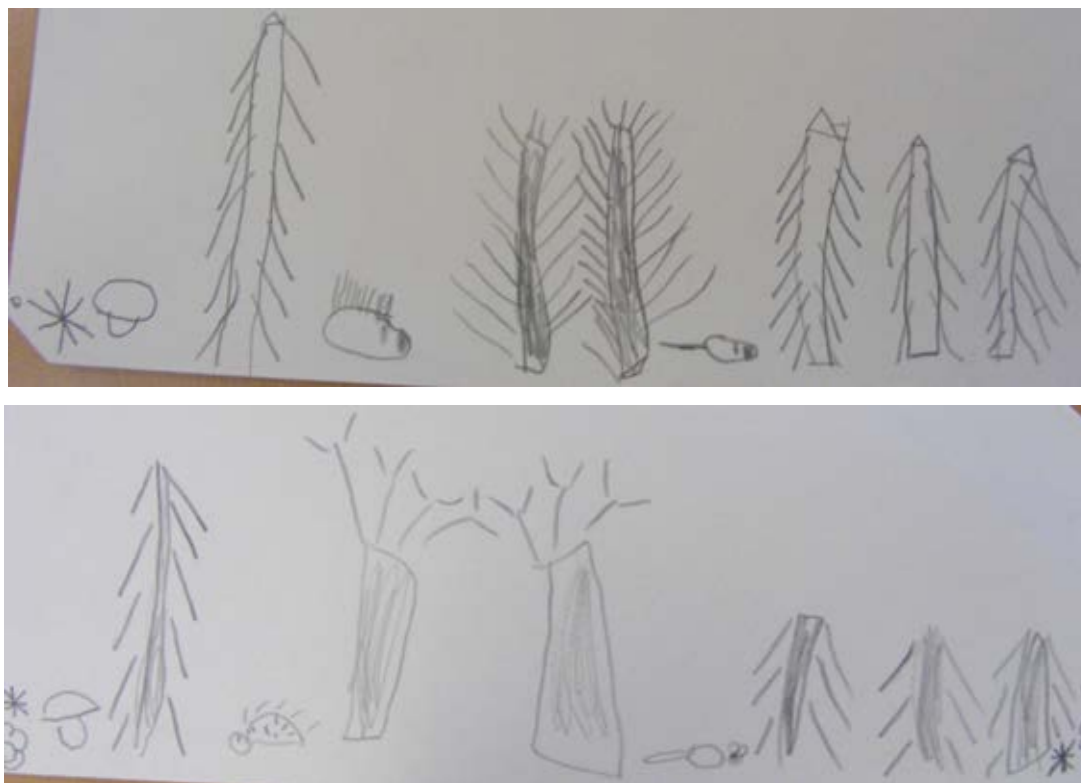
Příloha č: 33 – Prostorové vytváření, „zdobení vánočního stromku“ Řazení dle smluveného pravidla v řadě za sebou zleva doprava, vytváření ozdob ze stavebnic.

Příloha č: 34 – „Co najdeme v lese“ – grafomotorické cvičení, listů padajících ze stromů. Využití trojbokého systému, Podpora spolupráce ruka, pusa, oko, provádíme určené grafické vzory v rytmu básničky.

Příloha č: 35, 36 – „Co najdeme v lese“ – slovní diktát, zaznamenávání znaků dle slovních pokynů učitelky z leva doprava, Marek, Barborka – 6 let

Příloha č: 37 – Motivační příběh k vytvoření série vlastních obrázků do komixu.

Příloha č: 38, 39, 40, 41 – Volné komixové příběhy předškolních dětí, silná trojhranná tužka.

Příloha č: 42, 43 – „Kde bydlím“ – zpracování tématu při pobytu venku, podpora grafomotoriky, chodníkové křídly

Příloha č: 44, 45, 46 – Stavba domu podle plánu, dokončené stavby, spolupráce ve dvojici, věková skupina, 5-6 let.

Příloha č: 47, 48, 49 „Stavba bludiště podle plánu“ – záznam plánu, počátek a konec stavby.

Příloha č: 50 – Plán pro konstruktivní činnost: „Stavba města“.

Příloha č: 51, 52 – Stavba města podle plánu – jednotlivé obchody.

Příloha č. 53 – Stavba města podle plánu – pohled na konečné propojení všech obchodů.

Příloha č. 54, 55, 56 – Pravidelné návštěvy městské knihovny se uskutečňují 1x za měsíc. Téma je stanoveno po vzájemné dohodě učitelky a knihovnice. Celé dopoledne si pak řídí knihovnice. Děti poslouchají pohádky, hádají hádanky, či poslouchají básničky k tématu. Po této části následuje kreslení, či práce s pracovními listy, stříhání, lepení apod. Závěr patří prohlížení knih.

Literatura, internetové odkazy :

BUZAN, T. *Mentální mapování*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-200-3.

GARDNER, H. *Dimenze myšlení: teorie rozmanitých inteligencí*. Praha: Portál, 1999.

RAJOVIĆ, R. FOŘTÍKOVÁ, J. *Mensa NTC Systém učení, metodická příručka pro učitele*.

CD-ROM

<http://www.mensantc.eu/>

<http://deti.mensa.cz/index.php?pg=ntc&cid=58>

<http://deti.mensa.cz/index.php?pg=herni-kluby&cid=1>